

'Palliatieve zorg bevordert euthanasie'

Palliatieve zorg en euthanasie zijn geen tegengestelden. Integendeel: ze bevorderen elkaar wederzijds. Dat blijkt uit een onderzoek van de Vrije Universiteit Brussel, zojuist verschenen in British Medical Journal.

Zowat overal ter wereld worden de legalisering van euthanasie en de ontwikkeling van palliatieve zorg als contradictorisch beschouwd: verschillend doel, verschillende prioritaire waarden, verschillende levensbeschouwingen van de zorgverleners.

Uit een studie van Prof. Jan Bernheim blijkt nu dat in België euthanasie en palliatieve zorg niet antagonistisch, maar juist wederzijds versterkend geweest zijn.

De patiënt centraal

"Het was de palliatieve zorg die de patiënt centraal gesteld heeft, in plaats van de ziekte of de behandelingsmethode. Daardoor werd euthanasie bespreekbaar", zeggen de onderzoekers, waaronder ook Prof. Luc Deliens (Zorg rond het Levens einde van de VUB) en Dr. Arsène Mullie, voorzitter van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen. "Legalisering van euthanasie is aanvaardbaar en mogelijk geworden door het creëren van een behoorlijk netwerk van zorg aan het levens einde", besluiten ze.

Argumenten die deze stelling ondersteunen te over. Zo werden de wetten op de euthanasie en de palliatieve zorg (PZ) in België tegelijk goedgekeurd, en het budget voor palliatieve zorg werd verdubbeld. Bovendien stonden vele artsen die in België ijverden voor legalisering voor euthanasie tegelijk aan de wieg van de palliatieve zorg. En van alle Europeanen nemen Belgen veruit het talrijkst deel aan de congressen van de Europese Vereniging voor PZ.

Innig verbonden

"Tijdens de aanloop naar de legalisering van euthanasie en de groei van het PZ-netwerk werden levensverkortende medische ingrepen, eigen aan PZ, steeds vaker uitgevoerd. Clandestiene geassisteerde overlijdens namen af. Kortom, het proces van de legalisering van euthanasie en de ontwikkeling van palliatieve zorg waren ethisch, professioneel, politiek en financieel innig met elkaar verbonden", aldus de onderzoekers.

Nederland, België en Luxemburg zijn vooralsnog de enige landen ter wereld die euthanasie legaliseerden. De European Association for Palliative Care (EAPC) houdt zich om twee redenen afzijdig van euthanasie. EAPC vreest dat de legalisering van euthanasie de ontwikkeling van PZ zou hinderen door de aandacht af te leiden naar euthanasie, die als een alternatief zou aangegrepen worden.

Voorts vreest EAPC dat het legaliseren van euthanasie resulteert in immorele hellend-vlaksituaties ten nadele van kwetsbare patiënten zoals ouderen en

invaliden. Het onderzoek van de Vrije Universiteit Brussel toont aan dat althans in België, geen van beide argumenten opgaat. Het Belgisch model van integrale palliatieve zorg verdient aandacht in andere landen, zo klinkt het.

Carolien Nijenhuis